

Fetevaregrossistenes Landsforening

Etablert i 1916

Association of Norwegian Cheese Importers

Landbruks- og matdepartementet
Boks 8007 Dep
0030 Oslo

Oslo, 1. november 2004

Høring - Endring i §§ 37 og 42 i forskrift om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer

Det vises til brev av 4. oktober d.å. fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) om nye regler for fordeling av frikvoten. Vi representerer medlemsbedrifter med i overkant av $\frac{3}{4}$ av omsetningen av dessertoster fra EU til forbrukerne i Norge (mesteparten av den resterende fjerdedel går via Coop Norge). Videre dekker vi nesten hele omsetningen av disse oster til norske storhusholdninger. Vi har et nært samarbeid med Coop Norge.

Vi har i et felles brev med Norsk Importostforening til SLF datert 16. august i år lagt frem et konkret forslag til modell for fordeling av frikvoten (vedlagt). Forslaget vårt tar hensyn til at frikvotens størrelse på 650 tonn årlig ligger langt over det reelle behov. Dette 650-tallet er basert på vurderinger vi ikke kjenner til og som ikke reflekterer noe krav fra EU for å øke konkurransen i salg av EU-oster i Norge. Innholdet i fellesbrevet er fulgt opp og forklart i møte med SLF. Etter nærmere ett år med någjeldende ordning for fordeling av frikvoten, har vi i fellesbrevet anslått at det virkelige behov hos reelle nykommere ligger rundt 100 tonn.

Vi beklager, selv på klare anmodninger, ikke å ha fått opplysninger fra SLF om hvorvidt de statistiske importerfaringene deres etter ett år stemmer med dette eller ei og hvordan de grupperte tallene ser ut. Uten å ha tilgang til informasjon om den statistiske utviklingen som SLF sitter med og som eventuelt motsier vårt anslag, fastholder vi vårt forslag og vil be Landbruks- og matdepartementet å ta det opp til fornyet/reell vurdering.

Hensikten med frikvoten slik vi har forstått det, er først og fremst å bidra til øket mangfold i dessertostimporten til ostediskene. Denne hensikt er såvidt vi vet ikke basert på noen analyse fra landbruksmyndighetene av dagens sortiment av denne typen oster. Dette sortiment er etter vår mening variert og med en bredde som langt overgår norsk osteproduksjon. Bransjen vår er i alle fall ikke spurt om å bidra med informasjon om dette.

Det kan heller ikke være tvil om at konkurransen mot forbrukere og storhusholdninger i salget av dessertostene er virksom og betydelig sterkere enn i salget av norske oster til samme grupper.

Nye aktører bør ønskes velkomne men da bør de ha en genuin osteinteresse fra før av eller bygge seg opp i samsvar med fellesforslaget vårt ved å starte med 2-10 tonn.

Vi minner om at det i dagens norske marked er lagerføring av opptil 300 ulike oster hos bedrifter med spesialkompetanse på importoster og som driver aktiv utdanning/opplæring/osteguides/vare-dokumentering. Bedrifter som har importert dessertost fra EU med full toll foregående år, bidrar til å tilfredsstille forbrukernes økende etterspørsel etter disse ostene gjennom mangfold og oppbygging av markedet. Det er slike bedrifter som burde kompenseres ved å bli tildelt den delen av frikvoten som ikke er reell, d.v.s. i forhold til import av ost med full toll (se vårt fellesforslag).

LMD foreslår nå at kvotesøker må være godkjent for næringsmiddelvirksomhet av Mattilsynet for å sikre at de som får andeler av frikvoten, er reelle næringsmiddelaktører. Dette er en riktig men ikke tilstrekkelig begrensning. Den vil ikke hindre at aktører uten genuin osteinteresse søker og blir tildelt opptil 50 tonn og selger dette videre til andre. Dermed kan denne aktør som opprinnelig ble tildelt opptil 50 tonn, innkassere en fortjeneste uten overhodet å ha bidratt til det uttalte formålet med frikvoten som er å øke mangfoldet. Uansett bør det stilles krav til håndtering av ferskvarer som var en betingelse tidligere.

Grunnen til at en del datterselskaper av selskaper i dagligvarehandelen med historisk andel har søkt og blitt tildelt kvoter under någjeldende fordelingsordning for frikvoter, er en refleks av at det ikke finnes i markedet tilstrekkelig antall nye aktører med genuin osteinteresse. En naturlig reaksjon på dette burde fra landbruksmyndighetenes side være å redusere "frikvoten" til hva det er marked for.

LMD legger i stedet frem en forskrift uten konsekvensanalyse av markedet og med det tilsynelatende resultat at det "skapes" nye aktører blant næringsmiddelbedrifter som aldri har drevet med ost tidligere. En kjøttprodusent og/eller kjøttimportør uten noen osteerfaring vil som eksempel kunne bli tildelt inntil 50 tonn ost under en slik ordning. Dette finner vi å være et forslag som er basert på fraværende kunnskap om og interesse for hvordan dagligvarehandels-markedet fungerer.

Nevnte kjøttprodusent kan teoretisk under den foreslåtte forskrift importere råvarer for salg til videreforedling. En slik praksis medfører ingen øking i ostemangfoldet til forbruker og antas å være i strid med osteavtalen Norge-EU.

En næringsmiddelimportør som tradisjonelt importerer andre matvarer enn ost, kan gjennom ordningen foreslått i forskriften søke kvote for å utvide sin aktivitet til dessertoster. Da må de bygge opp en ny aktivitetslinje ved å hente inn osteekspertise. Disse vil så selge ostene videre i en ny i konkurranse med etablerte aktører - til dagligvarehandelen som igjen selger direkte til forbruker. Vi viser til ovenstående om at vi ikke kjenner til noen analyse av ostemarkedet som tilsier at dessertostmangfoldet vil bli bedret på denne måte i forhold til dagens konkurransesituasjon.

Dessertostimporten og salg av denne til forbruker er den del av ostemarkedet i Norge som er klart mest konkurranserettet. LMDs argument om at et formål med frikvoten er "å skape konkurranse", er inkonsistent i forhold til dette og gir feilaktig et inntrykk av at det ikke er konkurranse i importsalget av dessertoster fra EU idag.

Vi går ut fra som en selvfølge at Tine, Synnøve Finden og Kavli defineres som historiske kvoteinnehavere under den foreslåtte forskrift og dermed ikke selv eller via datterselskaper kan søke på eller kjøpe frikvoter.

Ingen osteprodusenter eller andre næringsmiddelprodusenter bør kunne få frikvoter.

Vi ønsker ikke fordeling av kvote 2 ganger i året da dette er unødvendig byråkratisk og i strid med regjeringens arbeid med forenkling. Det må være nok med en fordeling for ett år av gangen men at det settes et tidspunkt senere på året for eventuell refordeling. Det skal etter vår mening være opptil bedriften når i løpet av året den vil benytte sin kvote slik at det ikke settes krav til at kvoteandel etter § 35 er benyttet fullt ut (3. a) i forslaget).

Videre vil vi sterkt beklage at høringsfristen er under 1 måned og at søknadsfristen for tildeling av frikvoten med virkning fra 1.1.05 utløper bare noen få dager senere. Dette kan ikke regnes som en reell høring.

Vi viser ellers til betraktningene i høringssvaret fra Norges Importostforening.

Med hilsen
FETEVAREGROSSISTENES LANDSFORENING

Steinar B. Kringlebotten
Adm. direktør

Vedlegg.